

Briselē, 1.12.2016.
COM(2016) 758 final

2016/0374 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm, ko
piemēro grāmatām, laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem**

{ SWD(2016) 392 final }

{ SWD(2016) 393 final }

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma iemesli un mērķi

Saskaņā ar Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk “PVN direktīva”) elektroniski sniegtiem pakalpojumiem, tostarp elektroniski sniegtām publikācijām (turpmāk “e-publikācijas”), jāpiemēro PVN pamatlíkme (minimālā ir 15 % líkme). No otras puses, dalībvalstīm ir iespēja publikācijām jebkurā fiziskā formātā noteikt samazinātu PVN líkmi (minimālā ir 5 % líkme), un dažām dalībvalstīm tika dota iespēja turpināt piemērot PVN líkmes, kas ir zemākas nekā pašreizējā minimālā 5 % líkme (īpaši samazinātas líkmes), tostarp atbrīvojumus ar tiesībām atskaitīt iepriekšējā stadijā samaksāto PVN (tā sauktās nulles líkmes) noteiktām drukātām publikācijām.

PVN direktīva liedz dalībvalstīm piemērot e-publikācijām tādas pašas PVN líkmes, kādas tās pašlaik piemēro fiziskām publikācijām, un rezultātā lielākajā daļā dalībvalstu e-publikācijām ir ievērojami mazāk labvēlīgs PVN režīms. Lai gan ir atšķirības starp drukātām publikācijām un e-publikācijām attiecībā uz formātu, tās patērētājiem piedāvā tādu pašu lasāmvielu.

Kopš 2015. gada 1. janvāra, kad stājās spēkā jaunie “piegādes vietas” noteikumi, PVN líkmju saskaņošana elektroniski sniegtiem pakalpojumiem un jo īpaši elektroniski sniegtām publikācijām vairs nav obligāta. Kopš tā laika PVN tiek iekasēts pircēja atrašanās vietā, un piegādātāji vairs nevar izmantot priekšrocības, ko sniedz atrašanās dalībvalstīs ar zemākām PVN líkmēm.

Kā noteikts Komisijas rīcības plānā PVN jomā¹, spēkā esošajos noteikumos par PVN líkmēm nav pilnībā ņemtas vērā tehnoloģiskās un ekonomiskās attīstības tendences attiecībā uz e-grāmatām un elektroniskiem laikrakstiem. PVN modernizācija digitālā ekonomikā ir arī viens no galvenajiem digitālā vienotā tirgus stratēģijas² mērķiem.

2016. gada 25. maija secinājumos par rīcības plānu PVN jomā Padome aicināja Komisiju līdz 2016. gada beigām iesniegt tiesību akta priekšlikumu, kurā iekļauti noteikumi par PVN líkmēm e-publikācijām saistībā ar digitālā vienotā tirgus iniciatīvām, un ietvert ietekmes novērtējumu.

Saskaņā ar Padomes secinājumiem un apņemšanos 2016. gada rīcības plānā PVN jomā Komisija ierosina piešķirt visām dalībvalstīm iespēju piemērot elektroniski sniegtām publikācijām tādas pašas PVN líkmes, kādas dalībvalstis pašlaik piemēro drukātām publikācijām, tostarp samazinātas, īpaši samazinātas un nulles líkmes.

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par rīcības plānu PVN jomā Ceļā uz vienotu ES PVN zonu — laiks pieņemt lēmumu, COM(2016) 148 *final*, 2016. gada 7. aprīlis.

² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai”, COM(2015) 192 *final*, 2015. gada 6. maijs.

- **Atbilstība pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Priekšlikums atbilst paziņojumam PVN rīcības plānā ar tiesību akta priekšlikumu 2017. gadā piešķirt dalībvalstīm lielāku rīcības brīvību PVN likmju noteikšanā uz galamērķi balstītā galīgā PVN režīmā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Priekšlikums ir saskaņā ar Komisijas digitālā vienotā tirgus stratēģiju.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma pamatā ir Līguma par ES darbību (LESD) 113. pants. Šajā pantā paredzēts, ka Padome saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, ar vienprātīgu lēmumu pieņem noteikumus par dalībvalstu noteikumu saskaņošanu netiešo nodokļu jomā.

- **Subsidiaritāte (jomās, kas nav Savienības ekskluzīvā kompetencē)**

Dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt atbilstību PVN direktīvai, kas liedz e-publikācijām piešķirt tādas pašas PVN likmes, kādas tās pašlaik piemēro drukātām publikācijām. Lai risinātu šo problēmu, ir nepieciešama ES līmeņa likumdošanas iniciatīva nolūkā grozīt direktīvu. To apstiprināja Eiropas Savienības Tiesa (EST) 2015. gada 5. marta spriedumā C-479/13 un spriedumā C-502/13, kurā EST skaidri norādīja, ka saskaņā ar spēkā esošo PVN direktīvu dalībvalstis nevar piemērot samazinātu PVN likmi e-grāmatām.

- **Proporcionalitāte**

Uzskata, ka priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, tas nozīmē, ka rīcība nesniegsies tālāk par to, kas ir nepieciešams Līguma mērķu īstenošanai, un konkrēti vienotā tirgus sekmīgas darbības nodrošināšanai. Par PVN likmju noteikšanu un ierobežošanu e-publikācijām ir atbildīgas dalībvalstis. Šī iniciatīva neuzliek dalībvalstīm pienākumu mainīt pašlaik spēkā esošās PVN likmes; tā tikai atbrīvo dalībvalstis no jebkādiem ierobežojumiem PVN likmju noteikšanā publikācijām.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Lai grozītu spēkā esošo direktīvu ir nepieciešama direktīva.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

No 2016. gada 25. jūlija līdz 19. septembrim 8 nedēļas notika atklāta sabiedriskā apspriešana. Apspriešanai bija divi galvenie mērķi. Pirmais bija saņemt viedokļus no plaša ieinteresēto personu loka par Komisijas apņemšanos ļaut dalībvalstīm piemērot samazinātas PVN likmes e-publikācijām, un otrais bija dot tām iespēju paust viedokli par vispiemērotāko(-ajām) definīciju(-ām) e-publikācijām, kurām varētu piemērot samazinātu PVN likmi.

Komisija saņēma 858 atbildes no lasītājiem (50 %), uzņēmumiem (16 %), organizācijām (14 %), autoriem (12 %) un publiskām iestādēm, pētniekiem un bibliotēkām (8 %) ar ES apsekojumu rīka starpniecību un četras citas atbildes pa e-pastu. Atbildes būtiski neatšķīrās starp šīm respondentu grupām, nedz pēc dalībvalstīm, kurās atrodas dalībnieki. Lielākā daļa –

94 % respondentu piekrita, ka būtu jāatļauj dalībvalstīm piemērot samazinātu PVN likmi e-grāmatām, bet 88 % no tiem piekrita, ka būtu jāatļauj dalībvalstīm piemērot samazinātu PVN likmi e-laikrakstiem un arī e-periodikai. Lielākā daļa respondentu (45 %) uzskatīja, ka nebūtu jāatsakās no spēkā esošajām īpaši samazinātām (zemākas par 5 %) un nulles likmēm drukātām publikācijām, un 90 % šo respondentu piekrita, ka jāatļauj visām dalībvalstīm piemērot šīs PVN īpaši samazinātās vai nulles likmes drukātām publikācijām un arī e-publikācijām. Respondentu sadalījums bija aptuveni vienāds, vērtējot PVN likmju samazināšanas ietekmi uz e-publikācijām, daži paredzēja PVN samazināšanas pilnīgu labumu patērētājiem, un citi paredzēja daļēju labumu. Pēdējā gadījumā izdevēju peļņas daļas palielinātos, un lielākā daļa ieinteresēto personu pieņēma, ka šajā gadījumā izdevējdarbības nozare attiecībā uz grāmatām ieguldītu jauna saturā un ka attiecībā uz laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem izdevējdarbības nozare arī ieguldītu jaunā saturā, bet arī būtu mazāk atkarīga no reklāmas ieņēmumiem.

Apspriešana arī apstiprināja, ka publikāciju definīcijai Savienības tiesībās ir jābūt plašai un pietiekami stingrai, lai pielāgotos tehnoloģijas attīstībai nākotnē. 59 % respondentu nesaskatīja vajadzību vienotā veidā ES līmenī definēt tādus terminus kā grāmata, laikraksts vai periodisks izdevums.

• **Ietekmes novērtējums**

Šim priekšlikumam pievienoto ietekmes novērtējumu izskatīja Regulējuma kontroles padome. Pēc negatīva atzinuma un pēc sākotnējā ietekmes novērtējuma pārskatīšanas padome 2016. gada 11. novembrī beidzot sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām³. Galīgajā ietekmes novērtējumā ņemti vērā visi padomes ieteikumi, un sīki izstrādāts pārskats par to, kā šie ieteikumi ir ņemti vērā, ir iekļauts 1. pielikumā Komisijas dienestu darba dokumentam par ietekmes novērtējumu.

Ietekmes novērtējumā ir izskatīts pamatscenārijs, divas politikas iespējas un to ietekme. 1. iespēja ļautu dalībvalstīm piemērot samazinātu PVN likmi publikāciju sniegšanai fiziskā formātā vai elektroniski. Papildus 1. iespējai 2. iespēja ļautu dalībvalstīm arī piemērot samazinātas PVN likmes, kas ir zemākas par esošo minimālo 5 % likmi, vai piešķirt atbrīvojumus ar tiesībām atskaitīt iepriekšējā stadijā samaksāto PVN publikāciju sniegšanai fiziskā formātā vai elektroniski.

Abām iespējām tiek dota priekšroka salīdzinājumā ar pamatscenāriju (nekādas izmaiņas spēkā esošajos noteikumos), jo tās sasniedz šīs iniciatīvas mērķi. 1. iespēja ļautu 19 dalībvalstīm saskaņot PVN likmes par e-publikācijām ar esošajām PVN likmēm par drukātām publikācijām, un 2. iespēja ļautu visām 28 dalībvalstīm saskaņot PVN likmes par e-publikācijām ar esošajām PVN likmēm par drukātām publikācijām.

2. iespējai ir papildu priekšrocība, ka tā pilnībā saskan ar rīcības plānu PVN jomā, proti, ka izņēmumi (īpaši samazinātas un nulles likmes), kas ir pieejami tikai dažām dalībvalstīm, būtu jāpiešķir visām dalībvalstīm galīgajā PVN režīmā. Tāpēc šim priekšlikumam ir izraudzīta 2. iespēja. Tiek lēsts, ka šī iespēja līdz 2021. gadam dalībvalstīm varētu radīt PVN ieņēmumu maksimālu samazinājumu par EUR 4,7 miljardiem gadā, ja visas dalībvalstis nolemj piemērot esošās PVN likmes drukātām publikācijām, kā arī e-publikācijām.

Ar šo priekšlikumu netiks samazināts administratīvais slogs uzņēmumiem un iekasēšanas izmaksas dalībvalstīm. Lielākas administratīvās izmaksas varētu rasties, pārejot no

³ SEC(2016) 493.

vienkāršākas pamatlīkmes sistēmas e-publikācijām uz sistēmu ar dažādākām likmēm. No otras puses, varētu atvieglot to darījumu aplikšanu ar nodokli, kas sastāv no drukātas publikācijas sniegšanas apvienojumā ar e-publikāciju.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nav negatīvas ietekmes uz ES budžetu, jo dalībvalstīs piemērotās PVN likmes neietekmē PVN pašu resursu aprēķinus.

5. CITI ELEMENTI

- **Istenošanas plāni un uzraudzības, novērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Uzraudzība ir nepieciešama attiecībā uz PVN direktīvas pareizu piemērošanu. Turklāt uzraudzība ES līmenī notiek, pastāvīgi pārskatot samazinātās likmes piemērošanas jomu saskaņā ar PVN direktīvas 100. pantu un vācot informāciju par katrā dalībvalstī piemērotām PVN likmēm, ko Komisija pašlaik publicējusi dokumentā “Eiropas Savienības dalībvalstīs piemērotās PVN likmes”⁴.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Priekšlikumam nav vajadzīgi skaidrojoši dokumenti par transponēšanu.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīks skaidrojums**

Lai ļautu dalībvalstīm saskaņot PVN likmju režīmu e-publikācijām ar režīmu drukātām publikācijām un publikācijām visa veida fiziskā formātā, ir nepieciešami PVN direktīvas trīs grozījumi:

1. Grozījumi III pielikumā

III pielikuma 6) punktā tiks svītrotas atsauces uz “visa veida fiziskā formātā” un īpašo formātu drukātām publikācijām “(brošūras, bukletus un tamlīdzīgus iespieddarbus, bilžu, zīmējamās un krāsojamās grāmatas bērniem, iespiestas notis vai nošu rokrakstus, kartes un hidrogrāfiskas vai tamlīdzīgas shēmas)” un tiks ieviests nosacījums „izņemot publikācijas, kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no mūzikas vai video satura”.

2. Grozījumi 98. pantā

Saskaņā ar spēkā esošo direktīvu visi elektroniski sniegtie pakalpojumi ir jāapliek ar nodokli saskaņā ar PVN pamatlīkmi, no kuras tiek ieviests izņēmums elektroniski sniegtām publikācijām.

3. Grozījumi 99. pantā

99. pantam pievieno 3. punktu, lai ļautu dalībvalstīm piemērot samazinātās likmes, kas ir zemākas par šajā pantā noteikto minimumu, vai piešķirt atbrīvojumus ar tiesībām atskaitīt iepriekšējā stadijā samaksāto PVN to preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai, kas minēti III pielikuma grozītajā 6) punktā.

Svītrot atsauces uz formātu un atsaukties vispārīgi uz grāmatām, laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem ir nepieciešams, lai segtu arī e-publikācijas un dalībvalstis varētu turpināt

⁴ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/docs/body/vat_rates_en.pdf.

ierobežot samazinātu likmju piemērošanu noteiktām grāmatām, laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem, piemēram, izslēdzot īpašus formātus vai saturu.

Tikai mūzikas un video satura piegādei joprojām tiktu piemērota PVN pamatlikme, tāpat kā publikācijām, kas galvenokārt sastāv no mūzikas un video satura. Dalībvalstīm būtu rīcības brīvība precizēt terminu “galvenokārt” valsts PVN tiesību aktos. Šis risinājums arī ļautu dalībvalstīm turpināt piemērot samazinātu likmi audio grāmatām, audio laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem, kas paredzēti cilvēkiem ar redzes zudumu.

Šajā priekšlikumā nav ierosināta neviena ES līmeņa definīcija tādiem terminiem kā grāmata, laikraksts un periodisks izdevums ES līmenī. E-publikācijas attīstās, un pastāv risks, ka konkrēta definīcija par to, kas ir grāmata, laikraksts vai periodisks izdevums, īsā laikā kļūs novecojusi. Ņemot vērā vienprātības nosacījumu attiecībā uz ES tiesību aktiem nodokļu jomā, dalībvalstis parasti var pielāgot noteikumus nākotnes vajadzībām laicīgāk nekā ES.

Trešais grozījums PVN direktīvā atzīst to, ka vairākām dalībvalstīm tika piešķirtas atkāpes, un tās noteiktām drukātām publikācijām piemēro likmes, kas ir zemākas par samazinātām likmēm (tostarp nulles likmes). Iespēja piemērot papildu samazinātas likmes, kas ir zemākas par esošo 5 % minimālo likmi, vai piešķirt atbrīvojumus ar tiesībām atskaitīt iepriekšējā stadijā samaksāto PVN grāmatu, laikrakstu un periodisko izdevumu piegādei, tiks piešķirta visām dalībvalstīm, lai tās varētu saskaņot PVN likmes e-publikācijām ar pašlaik spēkā esošo PVN drukātām publikācijām.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm, ko piemēro grāmatām, laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 113. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc tiesību akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu⁵,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁶,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Padomes Direktīvā 2006/112/EK⁷ ir paredzēts, ka dalībvalstis var piemērot samazinātas pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likmes publikācijām jebkurā fiziskā formātā. Tomēr samazinātu PVN likmi nevar piemērot elektroniski sniegtām publikācijām, kas ir jāapliek ar PVN pamatlikmi.
- (2) Saskaņā ar Komisijas digitālā vienotā tirgus stratēģiju⁸ un lai sekotu līdzi tehnoloģiskajai attīstībai digitālajā ekonomikā, dalībvalstīm būtu jādod iespēja saskaņot PVN likmes elektroniski sniegtām publikācijām ar zemākām PVN likmēm publikācijām jebkurā fiziskā formātā.
- (3) Rīcības plānā PVN jomā⁹ Komisija norādīja, ka elektroniski sniegtām publikācijām vajadzētu būt iespējai izmantot tādu pašu preferenciālu PVN likmju režīmu kā publikācijām jebkurā fiziskā formātā. Lai sasniegtu šo mērķi, tajā ir jāietver iespēja, ka visas dalībvalstis grāmatu, laikrakstu un periodisku izdevumu piegādei piemēro vai nu samazinātu PVN likmi vai zemākas samazinātas PVN likmes, tostarp iespēja piešķirt atbrīvojumus ar tiesībām atskaitīt iepriekšējā stadijā samaksāto PVN.
- (4) Kopš 2015. gada 1. janvāra PVN par visiem elektroniski sniegtiem pakalpojumiem tiek iekasēts dalībvalstī, kurā atrodas pircējs. Ņemot vērā uz galamērķi balstītā principa īstenošanu, vairs nav nepieciešams piemērot pamatlikmi elektroniski sniegtām publikācijām, lai nodrošinātu iekšējā tirgus izveidi un darbību un novērstu konkurences izkropļojumu.

⁵ OV C , , . lpp.

⁶ OV C , , . lpp.

⁷ Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

⁸ COM(2015) 0192 *final*.

⁹ COM(2016) 148 *final*.

- (5) Lai novērstu samazinātu PVN likmju plašu izmantošanu audiovizuālam saturam, dalībvalstīm būtu jādod iespēja piemērot samazinātu likmi grāmatām, laikrakstiem un periodiskiem izdevumiem tikai tad, ja šīs publikācijas jebkurā fiziskā formātā vai elektroniski sniegtas pilnīgi vai galvenokārt nesastāv no mūzikas vai video satura.
- (6) Dalībvalstīm būtu jāsaglabā rīcības brīvība noteikt PVN likmes publikācijām un ierobežot samazinātu PVN likmju piemērošanas joma.
- (7) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Direktīva 2006/112/EK,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 2006/112/EK groza šādi:

- (1) direktīvas 98. panta 2. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Samazinātas likmes nepiemēro elektroniski sniegtajiem pakalpojumiem, izņemot tos, uz kuriem attiecas III pielikuma 6) punkts.”;

- (2) direktīvas 99. pantā pievieno šādu 3. punktu:

“3. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis var piemērot samazinātas likmes, kas ir zemākas par šajā pantā noteikto minimumu, vai piešķirt atbrīvojumus ar tiesībām atskaitīt iepriekšējā stadijā samaksāto PVN tām precēm un pakalpojumiem, kas minēti III pielikuma 6) punktā.”;

- (3) direktīvas III pielikuma 6) punktu aizstāj ar šādu:

“6) grāmatu, tostarp bibliotēku izsniegtu grāmatu, laikrakstu un periodisku izdevumu piegāde, izņemot publikācijas, kas pilnīgi vai galvenokārt veltītas reklāmai, un izņemot publikācijas, kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no mūzikas vai video satura.”.

2. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

3. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*